verba sup̄flua dilabat᷑. Quarto seq̄t᷑ inordinatō ope
ris. ⁊ sic ē scurrilitas. i. iocularitas q̄dā in exteriorib᷒
gestib᷒ ꝓueniēs ex defectu rōis cui⁹ erat exteriora mē
bra ꝯponere. Sic ḡ ē gula viciū capitale. ⁊ eius filie
sunt q̄nq̃ʒ. vt Grego. dr̄. xxxi. morali. s. inepta leticia.
scurrilitas. multiloquiuʒ. inuidia. ⁊ ebetudo sensus
circa intelligentiam.
¶Ad p̄mū. ḡ dōm. q̄ delectatōes alioꝝ sensuū cō
Ad 1 sequūt᷑ ꝯiūctōem rei delectabil̄ s̄m solā silitudinē. sʒ
delectatōes tact⁹ ꝯsequūt᷑ ꝯiūctōem rei delectabil̄ cor
poralē. ⁊ ideo circa delectatōes tact⁹ sic̄ p̄ncipaliores
et maiores ponūt᷑ vicia capitalia. ⁊ nō circa delectatō
nes alioꝝ sensuū nisi gustus s̄m q̄ ē tact⁹ q̄dā. ¶Ad
Ad 2 ij. dōm. q̄ ex ebrietate sequūt᷑ oīa pctā nō s̄m originē
cāe finalis. sʒ s̄m ꝓhibētis remotionē. inq̄ȝtū scʒ re
mouet iudiciū rōis p̄ qd̄ hō a pctō cohibet᷑. vn̄ non
seq̄t᷑ q̄ gula vel ebrietas sit caput oīm vicioꝝ sic̄ su
p̄bia. sʒ q̄rūdā spēaliter q̄ directe ex gula oriūt᷑ sic̄ ꝑ
Ad 3 p̄rij eius effect⁹. ¶Ad. iij. dōm. q̄ pollutio corp̄is p̄t
ꝓuenire ex cā aīali. puta ex ꝯcupiscētia delectationis
app̄hense. ⁊ h̄ p̄ncipal̄r p̄tinet ad luxuriam. vel ex cā
corp̄ali ⁊ intrinseca. s. ex sup̄fluo hūore interius abū
dante ex q̄ stimulat᷑ hō ad corp̄is pollutionē. ⁊ s̄m h̄
Ad 4 immūdicia ponit᷑ filia gule ¶Ad. iiij. dōm. q̄ sup̄bie
est appetere leta. sʒ gule est vt ex ea leticia inepta seq̄t᷑
ꝓpter rationem impeditam vt dictum est.

Materia. xv. de luxuria

q̄ttuor questiones habens. Prima vtꝝ om̄is act⁹ luxurie sit pctm̄. Scd̄a. vtꝝ om̄is act⁹ luxurie sit peccatū mortale. Tertia. vtꝝ spēs luxurie ꝯueniēter distinguātur. Quarta. vtꝝ luxuria sit vicium capitale.

Questio prima de luxuria.

Et p̄mo q̄
ritur. vtꝝ oīs actus luxu
1 rie sit pctm̄. ¶ Et videt᷑
q̄ non. fornicatio em̄ est
actus luxurie. sed ip̄a cō
numerat᷑ q̄busdā q̄ non
sunt pctā et s̄m se licita.
Dicit᷑ em̄ Actu. xv. Ui
sum ē sp̄ūisancto ⁊ nobis nihil vltra iponere oneris
vobis q̄ȝ hec nccāria vt abstineatis vos ab imolatꝭ
simulacroꝝ ⁊ sanguie suffocato. ⁊ fornicatōne. sʒ nul
lus cibi esus s̄m se ē pctm̄. s̄m illud. i. Thi. iiij. nihil
reijciendū qd̄ cū grāꝝ actōne p̄cipit᷑. ḡ neq̃ʒ fornica
2 tio est pctm̄. ⁊ ita nō oīs actus luxurie ē pctm̄. ¶ P̄.
Cognoscere mulierē ē actus naturalis. ⁊ ita q̄ȝtuʒ ē
de se nō est pctm̄. sicut nec videre ip̄am cū vtrūq̃ʒ sit
actus cuiusdā naturalis potētie. sed videre mulierez
nō suam nō est pctm̄. ergo neq̃ʒ ꝯgnoscere non suaʒ
3 ¶ P̄. Si fornicatio ē pctm̄ aut hoc est rōne potētie a
qua egreditur actus / aut rōne materie / aut rōne finis /
sed fornicatio nō est pctm̄ rōne potētie / q̄ȝ potentia a
qua egredit᷑ actus ē naturalis / nec etiā rōne materie.
quia materia ē femīa ad hunc vsum a deo creata. s̄m
illud Gene. ij. Faciamus ei adiutoriū simile sibi. po
test etiā ꝯtingere q̄ nec ratione finis. puta si aliquis
fornicando intēdat generare ꝓlem ad cultū dei nutri
endā. ergo videt᷑ q̄ nō om̄is fornicatio sit peccatum
¶ P̄. Scd̄m p̄hm in. xv. de aīalib᷒. semē ē sup̄fluū 4
alimēti / sed alia sup̄flua licitū est qualitercūq̃ʒ emit
tere. ⁊ hoc fit absq̃ʒ pctō / ergo videt᷑ q̄ sil̄r h̄ cōtigerit
in emissione semīs. nō ḡ oīs actus luxurie ē peccatuʒ
¶ P̄. Illud qd̄ est pctm̄ ex gn̄e nō licet fieri q̄cūq̃ʒ bo 5
no fine. s̄m illud Roma. iij. Nō est sicut q̄dā dicunt
nos dicere. Faciamus mala vt veniāt bona. Sed si
cut dr̄ Cōmē. in. v. ethy. Epikeikes. i. vir ꝟtuosus cō
mittit adulteriū cū vxore tyrāni vt tyrānū interficiēs
liberet patriā. ergo adulteriū nō est s̄m se pctm̄. mul
to ḡ minus alij fornicatōnis actus. ¶ P̄. Null⁹ act⁹ 6
iusti inq̄ȝtū iustus ē est pctm̄. sʒ fornicatio videtur eē
actus iusticie. Dicit᷑ em̄ Gene. xxxviij. q̄ Judas dixit
de Thamar cū q̄ fornicat⁹ fuerat. Justior me es. vel
iustificata es ex me. sicut hebraica veritas h̄ʒ. vt Hie
ro. dr̄. ḡ fornicatio nō est pctm̄. ¶ P̄. Aug⁹. dr̄. vij. de 7
ci. dei. q̄ om̄e viciū est ꝯtra naturā. sʒ fornicatio nō ē
cōtra naturā. q̄ȝ sup̄ illud Roma. i. nam femine eoꝝ
immutauerūt naturalē vsuʒ. dr̄ glo. Natural̄ vsus ē
vt vir ⁊ mulier in vno ꝯcubitu coeāt. ḡ non est pctm̄
¶ P̄. Nullū pctm̄ ꝯmittit᷑ s̄m p̄ceptū dei. sʒ fornica 8
tio q̄nq̃ʒ ꝯmissa ē s̄m p̄ceptum dei. Dicit᷑ em̄ Osee. i.
Dixit dn̄s ad ozee. Uade sume tibi vxorē fornicatō
nis ⁊ fac filios fornicationū. ḡ fornicatio s̄m se non
est pctm̄. ¶ P̄. Cuilibet vicio qd̄ in sup̄abūdātia cō 9
sistit opponit᷑ virtus in diminutōne ꝯsistēs. sʒ luxu
ria iportat q̄ndā sup̄fluitatē circa ꝯcupiscentias dele
ctationū in venereis. opposita āt diminutio virgini
tas vel p̄petua ꝯtinētia nō est pctm̄ sed laudabile ali
quid. ergo luxuria non semp̄ est peccatum.
¶Sed ꝯtra ē qd̄ dr̄ Heb. xiij. Sit honorabile cō Contra
nubiū in om̄ib᷒ ⁊ thorus imaculat⁹ fornicatores em̄
et adulteros iudicabit deus. Sʒ illud p̄ q̄ homo
subijcitur diuino iudicio ē pctm̄. ergo fornicatio et
adulteriū ⁊ omnes hm̄ōi actus luxurie sunt peccata
¶ P̄. Tho. iiij. dr̄. Attende tibi fili mi ab om̄i forni
catione. et p̄ter vxorem tuā nūq̃ʒ patiaris crimen sci
re. sed actus luxurie dicūtur q̄ sunt p̄ter legittime vxo
ris ꝯnubiū. ergo om̄is luxurie actus est peccatum
¶Respōdeo dōm. q̄ luxuria ē quoddā viciū tēpe Rſo
rantie oppositū ꝓut moderat᷑ ꝯcupiscētias delectabi Idē 2a 2e
lium tactus circa venerea / sicut gula opponitur tēpe q. 153. a. 1.
rantie inq̄ȝtum ē moderatiua ꝯcupiscentie circa dele
ctabilia tactus in cibis ⁊ potib᷒ / vn̄ luxuria q̄dē p̄n
cipaliter importat inordinationē quādā circa concu
piscentias delectationū in venereis s̄m sup̄abūdanti
am. Huiusmodi aūt inordinatio p̄t esse vel in solis
interiorib᷒ passionib᷒. vel etiā vlterius in ip̄so exte

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG